

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 48

26.11.2015.godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 47. sednice Komisije za žalbe održane 26.11.2015. sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Marija Kordić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Petar Jeremić, Zlatko Čobović, Vladimir Radomirović, Nevena Krivokapić, Ivana Stjelja i Dragan Đorđević

Ostali prisutni: Mladen Domazet, advokat iz advokatske kancelarije Petrović&Glogonjac, koja zastupa Adria Media Grupu, Željko Ristić, advokat koji zastupa Dina Merlina, Dada Bulat, producent Dina Merlina i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Radisava Rodića i Adria Media Grupe na tekstove objavljenije u „Politici“
2. Razmatranje žalbe Edina Dervišhalidovića (Dina Merlina) na tekstove objavljene u „Informeru“
3. Razmatranje žalbe Gej lezbejskog info centra na tekst objavljen u magazinu „Tabloid“
4. Razmatranje žalbe „Južnih vesti“ na tekst objavljen na „Gradskom portalu 018“

1. Pre početka rasprave o žalbi Adria Media Grupe Marija Kordić je zatražila izuzeće predstavnika UNS-a iz odlučivanja zbog toga, što se, kako je rekla, veći deo žalbe odnosi na Ljiljanu Smajlović, glavnu urednicu „Politike“ i predsednicu UNS-a, lično, a poznato je da je Petar Jeremić njen bliski saradnik, dok je Vladimir Radomirović dugo radio sa njom. Predlog nije prihvaćen, jer ne postoji proceduralna mogućnost da bilo ko traži izuzeće članova Komisije, niti je Komisija bilo kada ranije prihvatila takav zahtev. Marija Kordić je bila izuzeta iz rasprave i odlučivanja, jer je zaposlena u Adria Media Grupi. U toku rasprave o žalbi, Tamara Skrozza je rekla da će biti uzdržana prilikom odlučivanja, jer je čitava priča između „Kurira“ i „Politike“ mnogo šira, a Savet za štampu je iskorišćen kao oruđe, što inače nije prvi put. Ona je naglasila da je i odgovor glavne urednice „Politike“ nekorektan, jer zapravo ništa nije odgovorila, poslala je tekst od desetak redova na žalbu koja ima 12 strana, kao i da je kraj žalbe „Kurira“ skandalozan, jer se Komisija unapred optužuje da neće biti nepristrasna, odnosno da radi pod uticajem Ljiljane Smajlović. Ona je podsetila da je isti list već netačno pisao da žalbe protiv „Politike“ u Savetu „volšebno nestaju“, a ovo je samo dodatna dikreditacija tog tela. Zlatko Čobović je rekao da je uglavnom saglasan u prethodno iznetoj oceni i žalbe i odgovora, ali da smatra da Komisija treba da se izjasni o tome da li je spornim tekstovima prekršen Kodeks. On je rekao da je „Politika“ koristila više izvora za tekstove - obratili su se i policiji i tužilaštvu i pokušali su da saopšte informacije do kojih su došli, a ne samo da „napadnu“ „Kurir“. Analizirajući pojedinačno objavljene tekstove, Čobović je naveo da je glavna urednica imala pravo

da objavi SMS koji joj je uputio Rodić, ukoliko je to shvatila kao pretnju, kao i da je iz sadržaja poruke jasno da je reč o neprimerenom načinu komunikacije, bez obzira da li se njih dvoje poznaju, a poruka je, ako ne baš pretnja, svakako upozorenje. Pozivanje podnosioca žalbe na to da je ranije postojalo krivično delo omalovažavanje prebacivanjem za krivično delo nije, po njemu, argument da je prekršen Kodeks, ne samo zato što to delo ne postoji već 11 godina, nego i zato što nagodba o priznanju krivice nije nikakva tajna i ponavljanje te činjenice ne može biti prekršaj Kodeksa. Posebno je neprihvatljivo da to pitanje postavlja list koji sam objavljuje da je neko recimo "više puta bio hapšen", bez ikakvog objašnjenja da li je optužen, osuđen... Kad je reč o tvrdnjama podnosioca žalbe da novinari ne treba da se bave time da li je najavljeno preuzimanje prijateljsko ili ne, odnosno da njihovi stavovi nisu relevantni, Čobović je istakao da „mali akcionari“, među kojima su i urednici i novinari, imaju manje od petine akcija u Politici AD, od njihovog rada zavisi kako će firma da posluje i zato im se ne može osporiti pravo da iznose svoje stavove o eventualnom preuzimanju. On je naglasio i da neke od spornih kvalifikacija koje su iznete u žalbi, poput tvrdnji da je Rodić „prostak“ ili „sitni splotkaroš“, nisu tako napisane u tekstovima, dok su druge, kao tvrdnja da su „novinari 'Kurira' razbojnici po peru“, pogrešno intonirane. Ocene poput onih da je „'Kurir' najveća fabrika skandala“ ne mogu se smatrati uvredljivim, jer je reč o listu koji gotovo svaki dan u naslovu ima reč „skandal“. Na ivici kršenja Kodeksa je kvalifikacija „treš novinarstvo“, ali je i to čest sinonim za tabloidno novinarstvo. Zbog toga, po njemu, objavljenim tekstovima, nije prekršen Kodeks. Vladimir Radomirović je rekao da u tekstovima ima stvari koje mu se lično ne dopadaju, da su podrugljiviji nego što bi to trebalo kad se obrađuje ovakva tema, ali da takođe smatra da Kodeks nije prekršen. Vlado Mareš je, suprotno tome, rekao da misli da Kodeks jeste prekršen, odnosno da se u ratu između „Politike“ i „Kurira“ nisu birala sredstva, te da ni jedni ni drugi nisu obraćali nikakvu pažnju na Kodeks. On je dodao da mu je žao što se i „Politika“ nije žalila, pa da Komisija „kazni“ i jedne i druge. Stojan Marković je rekao da Komisija može da se izjasni samo o kršenju Kodeksa, a da je zapravo reč o nečemu mnogo širem. Prema njegovim rečima, neverovatno je da u „Politici“ znaju sve o Rodiću, a ništa o sebi, osim što se pozivaju na stogodišnju tradiciju, za koju ljudi koji sada rade u tom listu uopšte nisu zaslužni. On je dodao i da je diskutabilna teza da „Politika“ ne može da se poredi sa „Kurirom“, posebno ako se ima u vidu kako je izgledala u vreme Miloševića. Postavio je i pitanje šta je motiv da se toliko piše o toj kupovini, kad su već toliki mediji privatizovani tako što ih je kupio neko ko nema novca, kao i zašto se zaposleni u „Politici“ nisu bunili kad ih je kupovao WAC. Takođe, list koji se toliko poziva na tradiciju i naziva sebe „draguljem novinarstva“ u seriji tekstova o „Kuriru“ nigde nema drugu stranu, a sve vreme insistira na tome da je neko bio u zatvoru, što je suprotno principu da se čoveku koji je odslužio kaznu dalje ne prebacuje to što je uradio, bez obzira o kome je reč. Petar Jeremić je zatražio da se rasprava „vрати“ na temu kršenja Kodeksa u konkretnim tekstovima na koje se „Kurir“ žalio. On je takođe rekao da ukoliko u „Kuriru“ misle da je pristrasan u ovom slučaju, treba da pogledaju zapisnike sa prethodnih sednica i biće jasno da je više puta imao različito mišljenje od Ljiljane Smajlović dok je bila u Komisiji za žalbe. On je dodao da ako je „najteža kvalifikacija koju 'Politika' upotrebljava 'treš novinarstvo“, onda takav list ima pravo da se brani od toga da ga preuzme tabloid koji na naslovnim stranama objavljuje psovke i uvrede. Ivan Cvejić je naglasio da u ovom slučaju treba uzeti u obzir i širi kontekst u kojem su tekstovi objavljeni, odnosno da im je prethodila najava Adria Media Grupe da je preuzela potraživanja od nemačkog WAC-a, nakon čega su usledili napadi na direktorku „Politike“. On je rekao da je novinari „Politike“ imaju pravo da govore u svoje ime i da se brane, pošto se osećaju ugroženim najavama o preuzimanju, ali da je, ipak, bliži odluci da Kodeks jeste prekršen, nego da nije. Po njegovom mišljenju neke od kvalifikacija koje su iznete, poput one da „Kurir“ praktikuje „treš novinarstvo“ ili „'Kurir' sam po sebi nije ništa, snažan je samo ako postoji uporedo sa kriminalnim

nemalom države“, i slične, ne priliče „dragulju srpskog novinarstva“. „Politika“ sa mnogo nipodaštavanja govori o „Kuriru“, rekao je, a na njegovo odlučivanje utiče i to što je glavna urednica odgovorila na žalbu sa tri rečenice. Ivana Stjelja je rekla da ne misli da je narušena privatnost Radisava Rodića time što je Ljiljana Smajlović objavila SMS poruku koju joj je poslao, jer joj poruka nije ni poslata privatno, nego kao glavnoj urednici „Politike“ i postojao je opravdan interes javnosti da to zna. Kad je reč o tome da je ranije postojalo krivično delo omalovažavanje prebacivanjem za krivično delo, na koje se podnosilac žalbe poziva, ona je navela da se presude donose „u ime naroda“, da su javne i svima dostupne. „Ne bi bilo u redu nekome uskratiti neko pravo zato što je osuđivan, ali navodi iz žalbe ne stoje“, rekla je i dodala da u tekstovima nema nikakve diskriminacije, što je takođe navedeno u žalbi. Nevena Krivokapić je rekla da joj je teško da se opredeli, jer postoji opravdan interes javnosti da zna činjenice koje se navode u tekstu, ali su neki vrednosni sudovi „na ivici“, a činjenice su „dobro upakovane“, tako da ima jakih argumenata i za to da je Kodeks prekršen i da nije. Po okonačnu rasprave, četiri člana Komsije glasala su za odluku da je Kodeks prekršen, tri da nije, dok su tri bila uzdržana, zbog čega nije bilo potrebne dvotrećinske većine ni za jednu odluku.

2. Advokat muzičara Dina Merlina podneo je žalbu zbog serije tekstova u kojima je povod za diskreditaciju podnosioca žalbe njegova navodna odluka da ne dozvoli unošenje srpskih zastava na koncert. Marija Kordić je, u toku rasprave, rekla da je izbor teme dobar i da je o tome trebalo pisati, ali da, ipak, misli da je Kodeks prekršen u delu koji se odnosi na etiku javne reči, jer u tekstovima ima uvreda i neprimerenih izraza, kao i da je povređeno dostojanstvo osobe o kojoj se piše. Diskriminacije, po njenom mišljenju, u tekstovima nema, kao ni narušavanja privatnosti jer je reč o javnoj ličnosti i javnom događaju. Takođe, „Informer“ je morao da objavi demanti koji mu je upućen, a ako je smatrao da su navodi u njemu netačni da sutradan odgovori. Petar Jeremić je istakao da je Kodeks prekršen u svim tačkama koje je podnosilac žalbe naveo, a da on veruje da postoji još jedan prekršaj koji nije pomenut u žalbi, a koji se odnosi na poglavlje o sprečavanju korupcije. Naime, iz prepiske organizatora sa novinarkom „Informera“, koja je dostavljena uz žalbu, vidi se da su pitanja u vezi sa unošenjem zastava usledila nakon što od organizatora nije dobila karte za koncert koje je tražila. Jeremić je istakao da je takvo ponašanje novinara nedopustivo i da se iz ovoga može zaključiti da je cela „afera“ pokrenuta zbog dve besplatne karte. Tamara Skrozza je iznela sličan stav da je čitav problem iskonstruisao „Informer“, dodajući da nikada ranije nije čula da neko govori o (ne)mogućnosti unošenja nacionalnih zastava na koncert, koje uopšte nisu uobičajeni „rekviziti“ za tu vrstu skupova. „Informer“ je od pravila koja važe za sve događaje u Areni, naparavio dramu, sedam dana je „naduvavao“ priču koja ne postoji. Nevena Krivokapić je podsetla da je „Informer“ ovome posvetio čak pet naslovnih strana i još pet „duplerica“, a da nije objavljen ni demanti, već samo jedan deo koji odgovara listu, odnosno koji je mogao biti upotrebljen tako da se uklopi u njihovu priču. Ona je dodala da javne ličnosti imaju suženo pravo na privatnost, ali ne znači da ga nemaju opšte. Ivan Cvejić je takođe rekao da je Kodeks apsolutno prekršen u više tačaka i dodao da postoji izvesna predistorija za ove tekstove. Dina Marlina od rata u Bosni prati reputacija nekoga ko nije naklonjen Srbima, a „Informer“ je, kao list koji voli da se predstavlja kao zaštitnik nacije, verovatno smatrao da je neprihvatljivo da takav čovek „odnosi iz Srbije“, sa koncerata, 600 hiljada evra, pa je želeo da,

pokretanjem kampanje, to „pokvari“. Komisija je, po završetku rasprave, jednoglasno odlučila da „Informeru“ izrekne javnu opomenu zbog kršenja Kodeksa.

3. Gej lezbejski info centar podneo je žalbu zbog teksta u vezi sa održavanjem Parade ponosa, koji je, po oceni podnosioca žalbe, uvredljiv ne samo za učesnike Parade, nego za celu LGBT populaciju. Članovi Komisije su u kraćoj raspravi istakli da su izneti neprihvatljivi stavovi, kojima se vređaju i diskriminiše LGBT zajednica i koji sadrže otvoreni govor mržnje. Zbog toga je jednoglasno izrečena javna opomena.

4. Direktor portala „Južne vesti“ podneo je žalbu jer je Gradski portal 018 neovlašćeno i bez navođenja izvora, preuzeo tekst sa „Južnih vesti“ i objavio ga. Kao i u svim ostalim sličnim slučajevima, Komisija je zaključila da nisu poštovane odredbe koje se odnose na zaštitu autorskih prava. Komisija je takođe konstatovala da su Gradskom portalu 018 već izricane opomene zbog istog prekršaja. Odluka o izricanju javne opomene doneta je sa deset glasova „za“ i jednim „uzdržanim“.

Sednica je završena u 19.40 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Vlado Mareš